

Karakteristieke objecten Werkgroep Losdorp

Werkdocument naar aanleiding van bespreking 15 maart 2018

Totstandkoming lijst karakteristieke objecten

1. Groslijst
2. Voorselectie
3. Informeren raad
4. Werkgroepen
5. Definitieve selectie en voorlopige aanwijzing (hoor en wederhoor)
6. Definitieve aanwijzing

Selectiecriteria

1. Cultuurhistorische waarde
2. Architectuurhistorische waarde
3. Stedenbouwkundige / ensemblewaarde
4. Authenticiteit
5. Zeldzaamheid

Aanleiding;

De directe aanleiding voor de gemeenten om het gebouwde erfgoed nader in beeld te brengen en over te gaan tot de selectie van karakteristieke bebouwing vormt de bedreiging van het gebouwde erfgoed door gaswinning gerelateerde bevingen. Inmiddels hebben vele eigenaren in de gemeenten schade gemeld aan hun panden. Op dit moment wordt naast schadeherstel tevens gewerkt aan scenario's voor versterking van de panden waarvan de veiligheid op basis van de huidige normering (NPR) moet worden vergroot.

Daarbij zullen ook opkoop, sloop en mogelijk herbouw in beeld komen, zoals ook in andere gemeenten in het bevingsgebied. Om een proactieve rol te kunnen spelen met betrekking tot behoud van de cultuurhistorische en omgevingskwaliteit, zetten de gemeenten nu in op gemeente brede inventarisatie en selectie van karakteristieke bebouwing.

Dit biedt duidelijkheid vooraf, zowel richting de eigenaren als de andere partijen die bij de genoemde (versterkings-)opgaven betrokken zijn, en voorkomt dat de gemeente slechts ad hoc en per individuele casus kan reageren op de ontwikkelingen. Daarnaast wordt vanuit de samenleving een groeiende belangstelling gesignaleerd voor – en een roep om – bescherming van cultureel erfgoed als drager van lokale identiteit.

Doel;

De gemeente is voornemens om karakteristieke panden aan te wijzen. Door middel van het planologisch verankeren van deze objecten in het bestemmingsplan kunnen eventuele sloopaanvragen op grond van de aanwezige cultuurhistorische waarden worden beoordeeld.

Ook biedt de status van karakteristiek object zicht op de inzet van deskundigheid en begeleiding en mogelijk ook meer financiële ruimte om bij het pand passende maatregelen te treffen, mocht versterking uit oogpunt van veiligheid nodig zijn.

Werkwijze;

De conceptlijst is als volgt tot stand gekomen. Vertrekpunt van de inventarisatie is de lijst van objecten van het Monumenten Inventarisatie Project. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van rijksmonumenten, en bleek toe te zijn aan herziening. Op basis van veldwerk en literatuuronderzoek is de bijgevoegde lijst tot stand gekomen.

Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie.

Daartoe is de gemeente verdeeld in drie deelgebieden, namelijk Delfzijl en Farmsum, het gebied ten noorden van Delfzijl en het gebied ten zuiden van Delfzijl. Voor elk van de deelgebieden in de gemeente is een werkgroep samengesteld waarin lokale deskundigen afkomstig uit (cultuur-)historische verenigingen en andere betrokken burgers zitting nemen. Tijdens de werksessies zullen de objecten nader worden gepresenteerd en zal de mening van de werkgroep leden worden gevraagd over het al dan niet opnemen van deze objecten op de lijst van karakteristieke panden.

Leeswijzer;

Hoofdstuk 2 bevat het belangrijkste onderdeel van dit document, de bespreeklijst met karakteristieke bebouwing. De objecten op de lijst zijn gerangschikt per hoofdkern en vervolgens op straatnaam en huisnummer. Ieder object is voorzien van een korte beschrijving en een score ten aanzien van de vijf algemeen gehanteerde criteria voor de waardering van gebouwd erfgoed. Deze criteria zijn opgesteld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Hoofdstuk 3 bevat een nadere omschrijving van deze criteria.

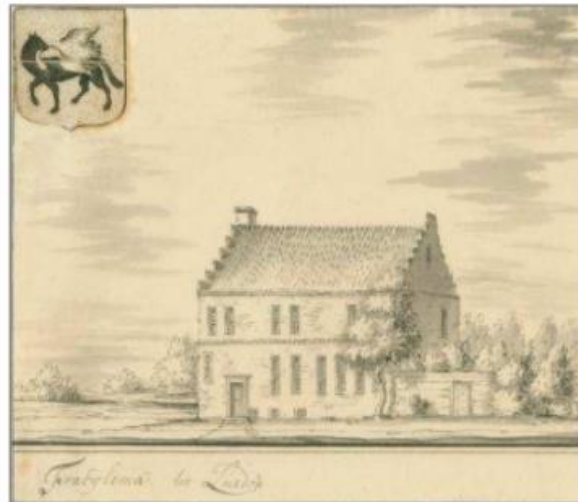
Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de rijksmonumenten in het gebied.

Tot slot bestaat hoofdstuk 5 uit een beknopt overzicht van de gebruikte bronnen.

Uiteraard zullen wij voorafgaand aan de bespreking van de lijst het doel en de werkwijze nader toelichten. Wij danken u bij voorbaat voor uw betrokkenheid bij dit onderwerp en zien uit naar een vruchtbare discussie. Mocht u voor die tijd nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Marieke Bosma, Gemeente Delfzijl.

Losdorp

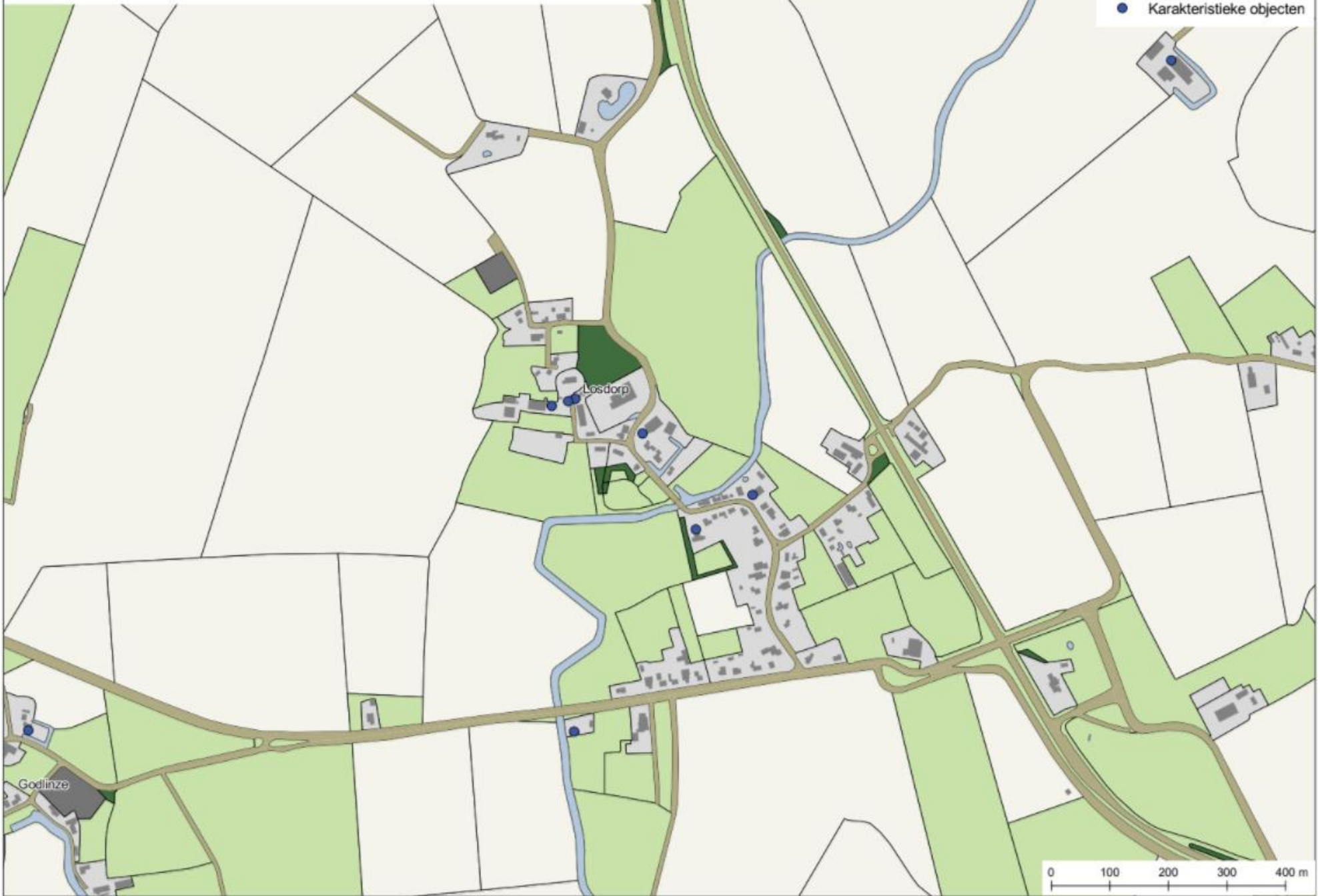
Losdorp is, net als het naastgelegen Godlinze, van oorsprong een radiaal wierdedorp. Het dorp komt al in 1053 in de bronnen voor en wordt dan Lesthorpe genoemd, wat verwijst naar een klein dorp. Centraal op de wierde staat de van oorsprong 13^e eeuwse kerk welke in de 18^e eeuw sterk is gewijzigd. Aan de zuidzijde van het dorp, aan het Losdorpstermaar, bevindt zich een haventje. Aan de weg richting het zuiden, de huidige Westendorpweg en Schaffervweg, heeft zich in de loop van de tijd lintbebouwing ontwikkeld. De bebouwing aan deze wegen is erg gevarieerd met woningen van verschillende grootte, boerderijen en winkeltjes. Opvallend is het transformatorhuisje midden op de driesprong van de Westendorpweg met de Krommeweg. Op de wierde stond vanaf de 16^e tot de 18^e eeuw de Fraelemaborg. Op deze locatie staat nu de Fraeylemaheerd, een boerderij uit het einde van de 19^e eeuw.

Concept karakteristieke objecten gemeente Delfzijl

Legenda

● Karakteristieke objecten

cultuurhistorisch
 architectuurhist.
 site denbouwk.
 /ensemble
 authenticiteit
 zeldzaamheid

cultuurhistorisch
 architectuurhist.
 site denbouwk.
 /ensemble
 authenticiteit
 zeldzaamheid

Frailemaweg 15 x xx xx x x

Kop-romp boerderij genaamd Har Heem. Met voorhuis uit 1850 en schuur uit 1900. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging op de wierde van Losdorp.

Frailemaweg 16 xxx xx xx x xx

Kosterij en schoolmeesterswoning uit 1900 behorende bij naastgelegen Nederlands Hervormde kerk (Rijksmonument) en inmiddels verdwenen lagere school. Uitgevoerd als symmetrisch opgezet dwarshuis. Beeldbepalende ligging op de wierde van Losdorp.

Frailemaweg 17 xx x xx x

Voormalig armenhuis behorende bij de Nederlands Hervormde kerk. Uitgevoerd als eenlaagspand onder kap met wolfseinden in ambachtelijk-traditionele architectuur. Ensemble met naastgelegen kerk (Rijksmonument) en kosterij. Beeldbepalende ligging op de wierde van Losdorp.

Westendorpweg 1 xxx xx x x x

Kop-hals-romp boerderij met voorhuis uit 1930 en oudere schuur. Schuur in ambachtelijk traditionele trant en woonhuis met kenmerken van Expressionistische architectuur. Boerderij was eigendom van de kerk van Losdorp. Beeldbepalende hoekligging.

Westendorpweg 7 xx xx xx x xx

Pastorie behorende uit circa 1925 bij de Nederlands Hervormde kerk. Kloeke woning uitgevoerd in Interbellum architectuur. Ensemble met kerk, kosterij en armenhuis. Gelegen op deels omgracht erf. Beeldbepalende ligging aan de Westendorpweg.

Westendorpweg 10a xxx xx x x xx

Christelijke lagere school uit 1969. Uitgevoerd in Wederopbouwarchitectuur op H-vormige plattegrond onder zadeldaken. Thans in gebruik als dorps huis. Met schoolplein aan westzijde. Beeldbepalende ligging aan de Westendorpweg.

Westendorpweg 21 xx x x x x

Oldambtster boerderij uit circa 1952. Boerderij in ambachtelijk traditionele architectuur. Beeldbepalende ligging in bocht in de Westendorpweg

Schafferweg 2 xx x xx x x

Oldambtster boerderij uit circa 1886. Gebouwd op locatie van voormalige steenfabriek. Gelegen op sober erf met stookhut. Beeldbepalende ligging aan de Schafferweg.

Overzicht Rijksmonumenten Losdorp

Losdorp

Monumentnummer: 9480
Oorspr. Functie : Kerk
Hoofdadres : Fraeilemaweg 18 9907PB te Losdorp, Delfzijl

Monumentnummer: 9481 - Fraeilema
Oorspr. Functie : Boerderij
Hoofdadres : Westendorpweg 4 9907PD te Losdorp, Delfzijl

Monumentnummer: 516173
Complexnummer: 516172 - Begraafplaats
Oorspr. Functie : Begraafplaats
Hoofdadres : Delfzijl(Groningen)

Monumentnummer: 516174
Complexnummer: 516172 - Begraafplaats
Oorspr. Functie : Baarhuisje
Hoofdadres : Delfzijl(Groningen)

Monumentnummer: 516175
Complexnummer: 516172 - Begraafplaats
Oorspr. Functie : Begraafplaatshek
Hoofdadres : Delfzijl(Groningen)

Monumentnummer: 516192
Oorspr. Functie : Nutsbedrijf

Vanuit het dorp zijn de volgende objecten genoemd als toevoeging op deze lijst;

Frailemaweg 19

Frailemaweg 21

Schafferweg 23

Westendorpweg 6

Westendorpweg 11

Westendorpweg 29

